

سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی
موسسه آموزش و ترویج

دستور العمل جامع نظارت بر اجرای برنامه ملی تولید پهنه محصولات زراعی، باغبانی و شیلات

تهیه و تدوین:

عباس پور میداتی، علیرضا نیکوئی، علیرضا توکلی، راضیه محمودی و سیدرضا سیدمرتضایی

۱۴۰۴

سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی
معاونت آموزش و ترویج

دستورالعمل جامع نظارت بر اجرای برنامه ملی تولید بهینه محصولات زراعی، باغبانی و شیلات

سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی
دفتر امور اقتصادی
دبیرخانه تدوین و نظارت بر برنامه ملی تولید بهینه (الگوی کشت)

تهیه و تدوین:

عباس پورمیدانی، علیرضا نیکوئی، علیرضا توکلی، راضیه محمودی و سیدرضا سیدمرتضایی

۱۴۰۴

عنوان: دستورالعمل جامع نظارت بر اجرای برنامه ملی تولید بهینه محصولات زراعی، باغبانی و شیلات
تهیه و تدوین: عباس پورمیدانی، علیرضا نیکوئی، علیرضا توکلی، راضیه محمودی و سیدرضا سیدمرتضایی
مدیر داخلی: فتح‌اله بهرامی
تهیه شده در: معاونت آموزش و ترویج کشاورزی سازمان تات، دفتر شبکه دانش و رسانه‌های ترویجی
ناشر: نشر آموزش کشاورزی
طراح و گرافیسیت: فتح‌اله بهرامی
شمارگان: محدود
نوبت چاپ: اول، ۱۴۰۴
لازم به ذکر است محتوای فنی و تخصصی اثر بر عهده تدوین‌کنندگان و دفتر امور اقتصادی، دبیرخانه تدوین و نظارت بر برنامه ملی تولید بهینه (الگوی کشت) می‌باشد.

این اثر به شماره ۶۸۴۰۴ در تاریخ ۱۴۰۴/۰۹/۰۸ در مرکز اطلاعات و مدارک علمی کشاورزی به ثبت رسیده است.

نشانی: تهران، بزرگراه شهید چمران، خیابان یمن، باغ کشاورزی، سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی
تلفن: ۰۲۱۲۲۴۰۲۰۱۳ | وبسایت: <http://50years.areeo.ac.ir> | پست الکترونیکی: 50years@areeo.ac.ir EMAIL:

فهرست

عنوان صفحه

فصل اول ۵

مقدمه ۵

رویکردها اصلی و اهداف ۶

ارکان و ساختار نظارت ۶

وظایف دبیرخانه متمرکز ۷

وظایف و اقدامات کارگروه استانی ۷

شاخص‌های نظارت و ارزیابی ۷

فصل دوم ۸

نظارت بر برنامه ملی تولید بهینه محصولات زراعی ۸

شاخص‌های فنی و اجرایی ۸

شاخص‌های آموزشی و ترویجی ۸

گزارش گروه نظارت استانی ۸

فصل سوم ۲۰

نظارت بر برنامه ملی تولید بهینه محصولات باغبانی ۲۰

شاخص‌های فنی و اجرایی ۲۰

شاخص‌های آموزشی و ترویجی ۲۰

گزارش گروه نظارت استانی ۲۰

فصل چهارم ۳۳

نظارت بر برنامه ملی تولید بهینه محصولات شیلاتی - آبی پروری ۳۳

شاخص‌های فنی و اجرایی ۳۳

شاخص‌های آموزشی و ترویجی ۳۳

گزارش گروه نظارت استانی ۳۳

فصل اول

مقدمه

برنامه تولید بهینه بر اساس سند امنیت غذایی کشور و با توجه ویژه به محدودیت‌های کمی و کیفی منابع آب و خاک، تغییرات مولفه‌های اقلیمی، بروز خشکسالی‌های مستمر و با لحاظ نمودن توان سرزمینی که ملاحظات علمی، ظرفیت‌های اکولوژیکی و سیاست‌ها و راهبردهای ملی در آن لحاظ شده، تدوین شده است. این برنامه بر توان سرزمینی و خلأهای عملکردی و عوامل فنی، اجرایی، مالی، سیاستی و نرم‌افزاری (دانشی) موثر بر آن تکیه دارد. لذا تلاش می‌شود با ارتقا شاخص بهره‌وری، تولید بهبود یابد. سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی علاوه بر مسئولیت تدوین، بر اساس ابلاغیه مقام عالی وزارت جهادکشاورزی، عهده‌دار نظارت و پایش این برنامه ملی نیز می‌باشد. در این راستا دستورالعمل نظارتی جامع مربوطه براساس بندهای ابلاغیه مذکور به شرح زیر تدوین گردید.

رویکردها و اهداف اصلی

رویکردها و اهداف اصلی برنامه‌ی ملی تولید بهینه مبتنی بر آب قابل برنامه‌ریزی، شامل حفظ و ارتقای تولید با الگوی مصرف بهینه نهاده‌های پایه، ارتقای عملکرد در واحد سطح با افزایش ضریب نفوذ دانش، حفظ و ارتقای شاخص‌های اقتصادی بهره‌برداران، صرفه‌جویی ارزی، کاهش ضایعات در فرآیند تولید، بهبود مدیریت تولید در تمام عرصه‌ها و زمینه‌های تولیدی کشور، همراه با اقدامات آموزشی و ترویجی به‌هنگام است. نظارت مستمر بر اجرای مناسب برنامه در تمام ابعاد و زمینه‌های مختلف آن و در راستای رویکردهای تعیین شده با هدف پایش، ارزیابی، اصلاح و به‌هنگام‌سازی انتظارات پیش‌بینی شده و نتایج به دست آمده و ارائه بازخورد به عوامل تدوین کننده و اجرایی برنامه، به منظور برطرف نمودن نقاط ضعف و تقویت نقاط قوت آن، ضروری است.

ارکان و ساختار نظارت

- رئیس سازمان تات به عنوان ناظر عالی برنامه ملی تولید بهینه
- کمیته راهبری تدوین و نظارت بر اجرای برنامه در سطح ملی و استانی (مسئول تدوین و دبیر نظارت بر برنامه ملی تولید بهینه، مسئولین کارگروه‌های پژوهش‌های کاربردی، نوآوری و نظارت میدانی، نماینده موسسه آموزش و ترویج، نماینده معاونت پژوهش و فناوری، نماینده موسسات تحقیقاتی مرتبط).

- دبیرخانه متمرکز نظارتی در ستاد سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی
- کارگروه استانی نظارت بر اجرای برنامه ملی تولید بهینه با مسئولیت رئیس مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی هر استان و با حضور مدیر کل دامپزشکی، مدیر کل شیلات، مدیر کل منابع طبیعی، معاون تولیدات گیاهی، معاون تولیدات دامی، معاون برنامه‌ریزی و امور اقتصادی، معاون توسعه بازرگانی و صنایع کشاورزی، معاون توسعه مدیریت و منابع، مدیران هماهنگی ترویج کشاورزی و آب و خاک و امور فنی و مهندسی سازمان جهاد کشاورزی، نماینده اتاق اصناف کشاورزی، نماینده سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی، معاونین پژوهشی و آموزشی مرکز تحقیقات برای تعیین گروه نظارتی و تدوین گزارشات ادواری و موضوعی.

تبصره ۱: گروه نظارتی تخصصی مشتمل بر ۲ نفر عضو هیئت علمی متناسب با موضوع و نمایندگان اداره کل یا معاونت تخصصی مربوطه در هر یک از برنامه‌های ملی ابلاغ شده و مدیر جهاد کشاورزی شهرستان شاخص در هر یک از برنامه‌های ملی ابلاغ شده.

تبصره ۲: در استان‌هایی که بجز مرکز تحقیقات و آموزش استان، واحدهای پژوهشی استانی/ ملی دیگری وجود دارد (بجز البرز)، معاون پژوهشی آن واحدها عضو کارگروه نظارت استانی بوده و متناسب با موضوع نظارت، نماینده‌ای در گروه نظارتی خواهد داشت.

وظایف دبیرخانه متمرکز

- ارزیابی برنامه ملی تدوین شده از حیث ساختاری، عملکردی و میزان دستیابی به اهداف
- تشکیل و هدایت گروه‌های راهبر ملی به منظور:
- ۱- تدوین پیوست فنی برنامه اقدام - زمان به تفکیک برنامه‌های ملی ابلاغی و مناطق و اقلیم‌های کشور
- ۲- پاسخ‌گوئی به‌هنگام و ارائه راهکارهای فنی، آموزشی، ترویجی و اجرائی در سطح استان‌ها
- ۳- شناسایی موانع و خلأهای فنی، آموزشی، ترویجی و اجرایی برنامه‌های ملی ابلاغی
- ۴- درخواست پژوهش‌های کاربردی کوتاه مدت
- پایش مستمر و گزارش‌گیری مدیریتی و تدوین گزارشات نظارتی دوره‌ای جهت ارائه به دستگاه‌های حاکمیتی

وظایف و اقدامات کارگروه استانی

- ارزیابی ساختاری درون استانی هر یک از برنامه‌های ابلاغی تولید بهینه و میزان تحقق آن
- احصا چالش‌ها، موانع فنی، آموزشی، ترویجی و اجرائی در هر استان (به تفکیک برنامه/ شهرستان و استان)
- مسئله‌یابی و اولویت‌بندی فعالیت‌های آموزشی، ترویجی و پژوهشی در سطح استان
- درخواست پاسخ‌گوئی به‌هنگام برای رفع مشکلات فنی، آموزشی، ترویجی و اجرائی به دبیرخانه متمرکز
- پایش مستمر و گزارش‌گیری مدیریتی و تدوین گزارشات نظارتی دوره‌ای جهت ارسال به دبیرخانه متمرکز

شاخص‌های نظارت و ارزیابی

روش‌ها و شاخص‌های مختلفی جهت ارزیابی و پایش یک برنامه قابل احصا و استفاده است. این شاخص‌ها متناسب با موضوع و اهداف برنامه تعیین می‌شوند. به منظور سهولت در ارزیابی اجرای برنامه‌های ابلاغی در سطح استانی، از شاخص‌های کمی و قابل اندازه‌گیری و نیز شاخص‌هایی که میزان دستیابی به اهداف برنامه‌ها را ارزیابی می‌کنند، استفاده می‌شود. این شاخص‌ها در هر یک از زیر برنامه‌ها تخصصی گردیده‌اند.

فصل دوم

نظارت بر برنامه ملی تولید بهینه محصولات زراعی

برنامه ملی تولید بهینه محصولات زراعی (الگوی کشت)، اولین برنامه از برنامه‌های تولید بهینه است که در ابتدای سال زراعی ۱۴۰۱-۰۲ بطور رسمی ابلاغ و نظارت و ارزیابی آن با رعایت اصول کلی ابلاغی اجرا گردید. با توجه به ویژگی‌های خاص محصولات زراعی، شاخص‌ها و فرآیند ارزیابی برنامه به شرح زیر تدوین و ابلاغ می‌گردد. بدیهی است، اصول کلی، مفاهیم و موضوعات مطرح شده در فصل اول این دستورالعمل در ارزیابی برنامه محصولات زراعی نیز رعایت می‌گردد.

شاخص‌های فنی و اجرایی

براساس سال پایه شامل سطح زیر کشت، میزان تولید و عملکرد در واحد سطح (جدول ۱ در سطح استان و جدول ۲ در سطح شهرستان)، میزان آب مصرفی، بهره‌وری مصرف آب و تسطیح و یکپارچه‌سازی اراضی (جدول ۳)، اجرای سامانه‌های نوین آبیاری، کنتورهای هوشمند و تحویل حجمی (جدول ۴)، درجه مکانیزاسیون و ضریب نفوذ بذر گواهی شده (جدول ۵)، گلخانه (جدول ۶)، نیاز کودی براساس توصیه موسسه و مصرف و درصد انطباق کود (پیشرفت نسبت به سال پایه) (جدول ۷) و تغییرات تناسب اراضی (جدول ۸) می‌باشند.

شاخص‌های آموزشی - ترویجی

این شاخص‌ها شامل فعالیت‌های رسانه‌ای جمعی و انفرادی (جدول ۹)، سازه‌های ترویجی (جدول ۱۰) و فعالیت‌های آموزشی - ترویجی موضوعی و محصولی (جدول ۱۱) می‌باشند.

گزارش گروه نظارت استانی

مشکلات و چالش‌های اجرای طرح تولید بهینه محصولات زراعی در سطح شهرستان و استان، احصا شده توسط کارگروه نظارت استان (جدول ۱۲) و گزارش تحلیلی سالیانه گروه نظارت استانی از روند اجرای برنامه ابلاغی در هر سال.

جدول ۱ - تغییرات سطح زیر کشت، میزان تولید و عملکرد محصولات زراعی در سال زراعی در استان

نوع محصول	الگوی پایه			سال (طبق برنامه)			سال (محقق شده)			توضیحات
	سطح (هکتار)	تولید (تن)	عملکرد (تن در هکتار)	سطح (هکتار)	تولید (تن)	عملکرد (تن در هکتار)	درصد تحقق	درصد تحقق	درصد تحقق	
گندم آبی										
گندم دیم										
جو آبی										
جو دیم										
یونجه										
شلوک										
نخود آبی										
نخود دیم										
کلزا										
ذرت علوفه ای										
سبب زمینی										
چغندر قند پائیزه										
چغندر قند بهاره										
پنبه										
ذرت دانه ای										
گوجه فرنگی (فصلی باز)										
نبشکر										
سویا										
پاپاز										
سایر (با ذکر نام)										

جدول ۲ - تغییرات سطح زیر کشت، میزان تولید و عملکرد محصولات زراعی در سال زراعی در شهرستان استان

نوع محصول	سال ۱۴۰۰-۱۴۰۱			سال (طبق برنامه)			سال (حقیقی شده)			توضیحات
	سطح (هکتار)	تولید (تن)	عملکرد (تن در هکتار)	سطح (هکتار)	تولید (تن)	عملکرد (تن در هکتار)	درصد تحقق	درصد تحقق	درصد تحقق	
گندم آبی										
گندم دیم										
جو آبی										
جو دیم										
یونجه										
شاتوک										
نخود آبی										
نخود دیم										
کلزا										
ذرت علوفه ای										
سبب زمینی										
چغندر قند پاییزه										
چغندر قند بهاره										
پنبه										
ذرت دانه ای										
گوجه فرنگی (قسمی باز)										
نبشکر										
سویا										
پنیر										

سایر (با ذکر نام)

جدول ۳ - تغییرات میزان آب مصرفی، بهره وری مصرف آب و تسطیح و یکپارچه سازی اراضی در شهرستان استان

نوع محصول	سال ۱۴۰۱-۱۴۰۰					سال (طبق برنامه)					سال (محقق شده)					توضیحات
	میزان آب مصرفی *	بهره وری	تسطیح و یکپارچه سازی اراضی	میزان آب مصرفی	بهره وری	تسطیح و یکپارچه سازی اراضی	میزان آب مصرفی	بهره وری	تسطیح و یکپارچه سازی اراضی	میزان آب مصرفی	بهره وری	تسطیح و یکپارچه سازی اراضی	میزان آب مصرفی	بهره وری	تسطیح و یکپارچه سازی اراضی	
گندم آبی																
گندم دیم																
جو آبی																
جو دیم																
یونجه																
شلوک																
نخود آبی																
نخود دیم																
کلزا																
ذرت علوفه ای																
سبب زمینی																
چغندر قند پاییزه																
چغندر قند بهاره																
پنبه																
ذرت دانه ای																
گوچه قرنگی (فضای باری)																
نیشکر																
سویا																
پياز																
سایر (با ذکر نام)																

* آب مصرفی در زراعت آبی برابر آب آبیاری و در زراعت دیم برابر کل بارش سال زراعی

سال (طبق برنامه)

سال (محقق شده)

سال ۱۴۰۱ - ۱۴۰۰

توضیحات										نوع محصول
درصد تحقق	تحويل حججی آب	درصد تحقق	نسب کنتورهای هوشمند	درصد تحقق	سطح اجرای سیستم های آبیاری نوین،	تحويل حججی آب	نسب کنتورهای هوشمند	سطح اجرای سیستم های آبیاری نوین	نسب کنتورهای هوشمند	سطح اجرای سیستم های آبیاری نوین
گندم آبی										
گندم دیم										
جو آبی										
جو دیم										
یونجه										
شلوکی										
نخود آبی										
نخود دیم										
کلزا										
ذرت علوفه ای										
سیب زمینی										
چغندر قند پاییزه										
چغندر قند بهاره										
پنبه										
ذرت دانه ای										
گوجه فرنگی (فضای باز)										
نیشکر										
سویا										
پنباز										
سایر (با ذکر نام)										

جدول ۵- تغییرات میزان اجرای پروژه‌های مکانیزاسیون کشاورزی و ضریب نفوذ بندر گواهی شده در شهرستان ... استان ...

نوع محصول	سال ۱۴۰۱-۱۴۰۰		سال (طبق برنامه)		سال (محقق شده)		توضیحات
	درجه مکانیزاسیون کشاورزی	ضریب نفوذ بندر گواهی شده	درجه مکانیزاسیون کشاورزی	ضریب نفوذ بندر گواهی شده	درصد تحقق	ضریب نفوذ بندر گواهی شده	
گندم آبی							
گندم دیم							
جو آبی							
جو دیم							
یونجه							
شلوک							
نخود آبی							
نخود دیم							
کلزا							
ذرت علوفه ای							
اسبب زمینی							
چغندر قند پائیزه							
چغندر قند بهاره							
پنبه							
ذرت دانه ای							
گوجه فرنگی (فضای باز)							
نبشکر							
سویا							
پاپاز							
سایر (با ذکر نام)							

جدول ۶ - تغییرات میزان اجرای پروژه‌های گلخانه‌ای در شهرستان استان

سطح اجرا شده گلخانه (هکتار)			
سال پایه	هدف ۵ ساله	تحقیق در سال	درصد تحقق

جدول ۷ - تغییرات میزان نیاز کودی (براساس توصیه مؤسسه)، مصرف کود و درصد انطباق در استان

نوع محصول	سال ۱۴۰۱-۱۴۰۰				سال (طبق برنامه)				سال (محقق شده)				توضیحات
	کود ازته	کود فسفره	کود پتاشه	کود ازته	کود فسفره	کود پتاشه	کود ازته	درصد تحقق	کود فسفره	درصد تحقق	کود پتاشه	درصد تحقق	
گندم آبی													
گندم دیم													
جو آبی													
جو دیم													
یونجه													
شلوک													
نخود آبی													
نخود دیم													
کلزا													
ذرت علوفه ای													
سبب زمینی													
چغندر قند پائیزه													
چغندر قند بهاره													
پنبه													
ذرت دانه ای													
گوچه فرنگی (قشای باز)													
نبشکر													
سویا													
پنیر													
سایر (با ذکر نام)													

دستورالعمل جامع نظارت بر اجرای برنامه ملی تولید بهینه محصولات زراعی، باغیانی و شیلات

جدول ۸ - تغییرات تناسب اراضی در کشت محصولات زراعی مختلف در سال زراعی ۱۴۰۱-۱۴۰۲ در شهرستان استان

توضیحات	سال (تحقق شده)					سطح کل کشت شده	نوع محصول
	درصد تحقق	S3 تا S1 سطح کل	درصد تحقق	S3 تا S1 سطح کل	S3 تا S1 سطح کل		
گندم آبی							
گندم دیم							
جو آبی							
جو دیم							
یونجه							
شلوک							
نخود آبی							
نخود دیم							
کلزا							
ذرت علوفه ای							
سبب زمینی							
چغندر قند پائیزه							
چغندر قند بهاره							
پنبه							
ذرت دانه ای							
گوچه فرنگی (فصای باری)							
نیشکر							
سویا							
پياز							

سایر (با ذکر نام)

جدول ۹ - تغییرات میزان فعالیت‌های رسانه‌ای جمعی و انفرادی در استان (براساس برنامه جامع آموزشی-ترویجی)

عنوان فعالیت	فعالیت‌های رسانه‌ای جمعی و انفرادی		
	سال ۱۴۰۰-۱۴۰۱	طبق برنامه سال	تحقیقی سال درصد تحقق
برنامه تلویزیونی			
شبکه برکت استان			
برنامه رادیویی			
انیمیشن			
فیلم آموزشی ترویجی			
موشن گرافی			
کلیپ			
کاراکتر			
اسلاید ویزن			
نشریه ترویجی			
دستنامه ترویجی			
دستورالعمل ترویجی			
بروشور ترویجی			
پوستر ترویجی			
لیفلت			
پمفلت			
چارت			
پیامک			
اپلیکیشن			
پادکست			
اینفوگرافیک			
کال سنتر			

جدول ۱۰ - ظرفیت سازه‌های ترویجی در استان

عنوان فعالیت	سازه‌های ترویجی			
	سال ۱۴۰۰-۱۴۰۱	سال (طبق برنامه)	سال (محقق شده)	درصد تحقق
مزارع نوآوری				
سایت‌های ترویجی				
کانون‌های یادگیری				
کانون‌های جوانان روستایی و عشایری				
صندوق‌های خرد روستایی				
مزارع الگویی				
مکان‌های اجرای طرح‌های تحقیقی- ترویجی				
رویدادها جشنواره‌ها و نمایشگاه‌ها				

جدول ۱۱ - تغییرات میزان فعالیت‌های آموزشی- ترویجی موضوعی و محصولی ویژه کشاورزان در استان (براساس برنامه جامع آموزشی-ترویجی الگوی کشت)

عنوان فعالیت	فعالیت‌های آموزشی- ترویجی موضوعی و محصولی
اعزام تیم‌های یاوران تولید	سال ۱۴۰۱-۱۴۰۰ سال (طبق برنامه) سال (محقق شده) درصد تحقق
دوره‌های مهارت‌آموزی بهبود و ارتقای مهارت فنی	
روزهای مزرعه	
روز انتقال یافته‌های تحقیقاتی	
هفته انتقال یافته‌های تحقیقاتی	
دوره‌های ترویجی	
کارگاه ترویجی	
بازدیدهای ترویجی	
دوره‌های آموزشی آموزش برخط با استفاده از شبکه شاک	
دوره‌های غیرحضورى آموزش برخط با استفاده از شبکه برکت	
طرح‌های تحقیقی- ترویجی	
ارتباطات انفرادی و چهره به چهره	

جدول ۱۲- مشکلات و چالش‌های اجرای طرح الگوی کشت محصولات زراعی در سطح شهرستان احصا شده توسط کارگروه نظارت استان

تاریخ	محل بازدید (مرکز جهاد کشاورزی دهستان)	نام و نام خانوادگی اعضاء گروه	محمول	مسائل، مشکلات و چالش‌ها (با جزئیات)	توصیه‌های فنی ارائه شده (با جزئیات)	نیاز به حضور گروه راهنمای ملی	توضیحات
☐ بلی ☐ خیر							

نام و نام خانوادگی و اعضای مسئول گروه	نام و نام خانوادگی و اعضای رئیس/روسی مراکز جهاد کشاورزی	نام و نام خانوادگی و اعضای رئیس مرکز تحقیقات

نظارت بر برنامه ملی تولید بهینه محصولات باغبانی

برنامه ملی تولید بهینه محصولات باغبانی (الگوی کشت)، دومین برنامه از برنامه‌های تولید بهینه است که در ابتدای سال زراعی ۱۴۰۴-۰۵ بطور رسمی ابلاغ و نظارت و ارزیابی آن با رعایت اصول کلی ابلاغی اجرا خواهد گردید. با توجه به ویژگی‌های خاص محصولات باغبانی، شاخص‌ها و فرآیند ارزیابی برنامه به شرح زیر تدوین و ابلاغ می‌گردد. بدیهی است، اصول کلی، مفاهیم و موضوعات مطرح شده در فصل اول این دستورالعمل در ارزیابی برنامه محصولات باغبانی نیز رعایت می‌گردد.

شاخص‌های فنی و اجرایی

بر اساس سال پایه شامل سطح زیر کشت (بارور و غیر بارور)، میزان تولید و عملکرد در واحد سطح (جدول ۱ در سطح استان و جدول ۲ در سطح شهرستان)، تغییرات سطح بارور، میزان تولید و عملکرد در باغات درجه ۱، ۲ و ۳ در محصولات باغبانی (جدول ۳ در سطح استان و جدول ۴ در سطح شهرستان)، میزان آب مصرفی، بهره‌وری مصرف آب، سطح استفاده از سامانه‌های نوین آبیاری تا کنون (جدول ۵)، اجرای سامانه‌های نوین آبیاری، کنتورهای هوشمند و تحویل حجمی (جدول ۶)، درجه مکانیزاسیون و ضریب نفوذ نهال گواهی شده (جدول ۷)، نیاز کودی براساس توصیه موسسه و مصرف و درصد انطباق کود (پیشرفت نسبت به سال پایه) (جدول ۸) و فناوری‌های نوین بکار رفته در باغات (جدول ۹) است.

شاخص‌های آموزشی و ترویجی

شامل فعالیت‌های رسانه‌ای جمعی و انفرادی (جدول ۱۰)، سازه‌های ترویجی (جدول ۱۱) و فعالیت‌های آموزشی-ترویجی موضوعی و محصولی (جدول ۱۲)

گزارش گروه نظارت استانی

مشکلات و چالش‌های اجرای طرح تولید بهینه محصولات باغبانی در سطح شهرستان و استان، احصا شده توسط کارگروه نظارت استان (جدول ۱۳) و گزارش تحلیلی سالیانه گروه نظارت استانی از روند اجرای برنامه ابلاغی در هر سال.

..... سال (محقق شده)

سال (طبق برنامه)

الگوی پایه

[illegible]

سایر (با ذکر نام)

جدول ۳ - تغییرات سطح بارور، میزان تولید و عملکرد در باغات درجه ۱،۲،۳ محصولات باغبانی تا سال زراعی در
شهرستان در استان

[illegible]

جدول ۴ - تغییرات سطح بارور، میزان تولید و عملکرد در باغات درجه ۱،۲،۳ در محصولات باغبانی تا سال زراعی در استان

[illegible]

سال (محقق شدہ)

سال (طبق برنامه)

تا سال ۱۴۰۳

نوع محصول	میزان آب	بهره وری	سطح سامانه های	میزان آب	بهره وری	سطح سامانه های	درصد	توضیحات
	مصرفی	مصرف آب	توین آبپای (هکتار)	مصرفی	مصرف آب	توین آبپای (هکتار)	درصد	تحقق

سایر (با ذکر نام)

جدول ۷- تغییرات میزان اجرای پروژه‌های مکانیزاسیون کشاورزی و ضریب نفوذ نهال گواهی شده در استان
.....

[illegible]

جدول ۹- سطح و تعداد کاربرد فناوری‌های نوین در باغات شهرستان استان.....

عنوان فناوری بکار رفته		تا سال ۱۴۰۳		سال (طبق برنامه)	سال (محقق شده)
سطح (هکتار)	تعداد	سطح (هکتار)	تعداد	سطح (هکتار)	تعداد
تعداد سایبان					
تعداد کشت درختان میوه در گلخانه					
تعداد سرشاخه کاری					
تعداد آبیاری هوشمند					
تعداد کاربرد پهباد					
تعداد مالچ					
تعداد استفاده از پنبه خورشیدی					
تعداد استفاده از حس گرهای خاک و آب					
تعداد سایر فناوری‌های نوین با ذکر عنوان					

جدول ۱۰ - تغییرات تعداد فعالیت‌های رسانه‌ای جمعی و انفرادی در استان (براساس برنامه جامع آموزشی-ترویجی)

عنوان فعالیت	فعالیت‌های رسانه‌ای جمعی و انفرادی		
	سال ۱۴۰۳	سال (طبق برنامه)	سال (محقق شده) درصد تحقق
برنامه تلویزیونی			
شبکه برکت استان			
برنامه رادیویی			
انیمیشن			
فیلم آموزشی ترویجی			
موشن گرافی			
کلیپ			
کاراکتر			
اسلاید ویزن			
نشریه ترویجی			
دستنامه ترویجی			
دستورالعمل ترویجی			
بروشور ترویجی			
پوستر ترویجی			
لیفلت			
پمفلت			
چارت			
پیامک			
اپلیکیشن			
پادکست			
اینفوگرافیک			
کال سنتر			

جدول ۱۱ - ظرفیت سازه‌های ترویجی در استان

سازه‌های ترویجی				عنوان فناوری بکار رفته
سال ۱۴۰۳	سال (طبق برنامه)	سال (محقق شده)	درصد تحقق	
				تعداد باغات نوآوری
				تعداد سایت‌های ترویجی
				تعداد کانون‌های یادگیری
				تعداد کانون‌های جوانان روستایی و عشایری
				تعداد صندوق‌های خرد روستایی
				تعداد باغات الگویی
				تعداد مکان‌های اجرای طرح‌های تحقیقی - ترویجی
				تعداد رویدادها، جشنواره‌ها و نمایشگاه‌ها

دستورالعمل جامع نظارت بر اجرای برنامه ملی تولید بوم‌تولدهای زراعی، باغی و شالی

جدول ۱۲ - تغییرات میزان فعالیت‌های آموزشی- ترویجی موضوعی و محصولی ویژه کشاورزان در استان (براساس برنامه جامع آموزشی-ترویجی الگوی کشت)

عنوان فعالیت	فعالیت‌های آموزشی- ترویجی موضوعی و محصولی			
	سال ۱۴۰۳	سال (طبق برنامه)	سال (محقق شده)	درصد تحقق
اعزام تیم‌های یاوران تولید				
دوره‌های مهارت‌آموزی بهبود و ارتقای مهارت فنی				
روزهای مزرعه				
روز انتقال یافته‌های تحقیقاتی				
هفته انتقال یافته‌های تحقیقاتی				
دوره‌های ترویجی				
کارگاه ترویجی				
بازدیدهای ترویجی				
دوره‌های آموزشی آموزش برخط با استفاده از شبکه شاک				
غیرحضوری آموزش برخط با استفاده از شبکه برکت				
طرح‌های تحقیقی- ترویجی				
ارتباطات انفرادی و چهره به چهره				

دستورالعمل جامع نظارت بر اجرای برنامه ملی تولید بیهوده محصولات زائعی، بانجانی و شبيلات

جدول ۱۳- مشکلات و چالش‌های اجرای طرح الگوی کشت محصولات بانجانی در سطح شهرستان احصا شده توسط کارگروه نظارت استان

تاریخ	محل بازدید (مرکز جهاد کشاورزی دهستان)	نام و نام خانوادگی اعضاء گروه	محمول	مسائل، مشکلات و چالش‌ها (با جزئیات)	توصیه‌های فنی ارائه شده (با جزئیات)	نیاز به حضور گروه راهبران ملی	توضیحات
☐ بلی ☐ خیر							

نام و نام خانوادگی و امضای مسئول گروه	نام و نام خانوادگی و امضای رئیس /رئیسای مراکز جهاد کشاورزی	نام و نام خانوادگی و امضای رئیس مرکز تحقیقات

نظارت بر برنامه ملی تولید بهینه محصولات شیلاتی - آبی پروری

برنامه ملی تولید بهینه محصولات شیلاتی - آبی پروری - ۱۴۰۴، سومین برنامه از برنامه‌های تولید بهینه است که در ابتدای سال زراعی ۱۴۰۴-۰۵ بطور رسمی ابلاغ و نظارت و ارزیابی آن با رعایت اصول کلی ابلاغی، اجرا خواهد گردید. با توجه به ویژگی‌های خاص محصولات شیلاتی، شاخص‌ها و فرآیند ارزیابی برنامه به شرح زیر تدوین و ابلاغ می‌گردد. بدیهی است، اصول کلی، مفاهیم و موضوعات مطرح شده در فصل اول این دستورالعمل در ارزیابی برنامه محصولات شیلاتی نیز رعایت می‌گردد.

شاخص‌های فنی و اجرایی

بر اساس سال پایه شامل سطح، حجم، عملکرد و تولید محصولات شیلاتی مختلف (جدول ۱)، مصرف و بهره‌وری آب در محصولات مختلف شیلاتی - آبی پروری براساس شاخص‌های ردپای فیزیکی آب (بهره‌وری فیزیکی آب)، بهره‌وری اقتصادی آب و آب در گردش (جدول ۲)، عملکرد تولید مولد، لارو و بچه ماهی (جدول ۳)، میزان مصرف کودها از جمله ازته و فسفره، میزان مصرف غذای کنسانتره و علوفه (جدول ۴) و میزان مصرف انواع مختلف انرژی در فرآیندهای تولید (جدول ۵) است.

شاخص‌های آموزشی - ترویجی

شامل فعالیت‌های رسانه‌ای جمعی و انفرادی (جدول ۶)، سازه‌های ترویجی (جدول ۷) و فعالیت‌های آموزشی - ترویجی موضوعی و محصولی (جدول ۸)

گزارش گروه نظارت استانی

مشکلات و چالش‌های اجرای طرح تولید بهینه محصولات زراعی در سطح شهرستان و استان، احصا شده توسط کارگروه نظارت استان (جدول ۹) و گزارش تحلیلی سالیانه گروه نظارت استانی از روند اجرای برنامه ابلاغی در هر سال.

سال (محقق شده)

سال (طبق برنامه)

نوع محصول	توضیحات					
	درصد	عملکرد (کیلو گرم در هکتار)	درصد	تولید (تن)	درصد	تولید (تن)
گرم آبی		سطح/حجم (هکتار)	درصد	تولید (تن)	عملکرد (کیلو گرم در هکتار)	درصد
سرد آبی		سطح/حجم (هکتار)	درصد	تولید (تن)	عملکرد (کیلو گرم در هکتار)	درصد
ماهین خاویاری		سطح/حجم (هکتار)	درصد	تولید (تن)	عملکرد (کیلو گرم در هکتار)	درصد
تیلانیا		سطح/حجم (هکتار)	درصد	تولید (تن)	عملکرد (کیلو گرم در هکتار)	درصد
میگو		سطح/حجم (هکتار)	درصد	تولید (تن)	عملکرد (کیلو گرم در هکتار)	درصد
ماهیان دریایی		سطح/حجم (هکتار)	درصد	تولید (تن)	عملکرد (کیلو گرم در هکتار)	درصد
پرورش در قفس		سطح/حجم (هکتار)	درصد	تولید (تن)	عملکرد (کیلو گرم در هکتار)	درصد
تولید در منابع آبی		سطح/حجم (هکتار)	درصد	تولید (تن)	عملکرد (کیلو گرم در هکتار)	درصد
سایر آبزیان (جلبک و آرتیمیا)		سطح/حجم (هکتار)	درصد	تولید (تن)	عملکرد (کیلو گرم در هکتار)	درصد
سایر (با ذکر نام)		سطح/حجم (هکتار)	درصد	تولید (تن)	عملکرد (کیلو گرم در هکتار)	درصد

جدول ۲- تغییرات شاخص‌های مختلف مصرف و بهره‌وری آب در محصولات مختلف شیلاتی - ابری پروری

سال (محقق شده)									
سال (طبق برنامه)									
نوع محصول	عملکرد (kg/ha/m ³)	آب (m ³ /gr)	آب فیزیکی (gr/m ³)	بهره‌وری آب فیزیکی (gr/m ³)	بهره‌وری اقتصادی آب (M. RL./m ³)	آب در گردش (میلیون متر مکعب)	عملکرد (کیلوگرم در هکتار/متر مکعب)	درصد فیزیکی آب (m ³ /gr)	درصد فیزیکی آب (gr/m ³)
گرم آبی								درصد تحقق	بهره‌وری آب فیزیکی (gr/m ³)
سرد آبی								درصد تحقق	بهره‌وری آب فیزیکی (gr/m ³)
ماهیان خاویاری								درصد تحقق	بهره‌وری آب فیزیکی (gr/m ³)
تیلاپیا								درصد تحقق	بهره‌وری آب فیزیکی (gr/m ³)
میگو								درصد تحقق	بهره‌وری آب فیزیکی (gr/m ³)
ماهیان دریایی								درصد تحقق	بهره‌وری آب فیزیکی (gr/m ³)
پرورش در قفس								درصد تحقق	بهره‌وری آب فیزیکی (gr/m ³)
تولید در منابع آبی								درصد تحقق	بهره‌وری آب فیزیکی (gr/m ³)
سایر آبریان								درصد تحقق	بهره‌وری آب فیزیکی (gr/m ³)
جمع								درصد تحقق	بهره‌وری آب فیزیکی (gr/m ³)

جدول ۳- تغییرات تولید مولد، لارو و بچه ماهی محصولات مختلف شیلاتی - آبی پروری

نوع محصول	سال (طبق برنامه)			سال (محقق شده)			توضیحات
	مولد (جفت)	لارو (قطعه)	بچه ماهی (قطعه)	مولد (جفت)	لارو (قطعه)	بچه ماهی (قطعه)	
گرم آبی							
سرد آبی							
ماهیان خاویاری							
تیلپیا							
میگو							
ماهیان دریایی							
پرورش در قفس							
تولید در منابع آبی							
سایر آبزیان							
جمع							

جدول ۴- تغییرات میزان مصرف کودها و غذای کنسانتره در محصولات مختلف شیلاتی - آبی پروری

نوع محصول	سال (طبق برنامه)						سال (محقق شده)						علوفه	درصد تحقق	توضیحات
	کود ازته (کیلو گرم در هکتار)	کود فسفره (کیلو گرم در هکتار)	غذای کنسانتره (کیلو گرم)	علوفه	کود ازته (کیلو گرم در هکتار)	درصد تحقق	کود فسفره (کیلو گرم در هکتار)	درصد تحقق	غذای کنسانتره (کیلو گرم)	درصد تحقق					
گرم آبی															
سرد آبی															
ماهیان خاویاری															
تیلاپیا															
میگو															
ماهیان دریایی															
پرورش در قفس															
تولید در منابع آبی															
سایر آبزیان															
جمع															

سال (طبق برنامه)

سال (محقق شده)

نوع محصول	توضیحات
گرم آبی	برق (کیلووات ساعت) بترین (لیتر) گازوئیل (لیتر) درصد تحقق بترین (لیتر) گازوئیل (لیتر) درصد تحقق درصد تحقق
سرد آبی	
ماهیان خاوباری	
تیلارینا	
میگو	
ماهیان دریایی	
پرورش در قفس	
تولید در منابع آبی	
سایر آبزیان	
جمع	

جدول ۶ - تغییرات تعداد فعالیت‌های رسانه‌ای جمعی و انفرادی در استان (براساس برنامه جامع آموزشی-ترویجی)

عنوان فعالیت		فعالیت‌های رسانه‌ای جمعی و انفرادی	
		سال ۱۴۰۳	سال (طبق برنامه) سال (محقق شده) درصد تحقق
برنامه تلویزیونی			
شبکه برکت استان			
برنامه رادیویی			
انیمیشن			
فیلم آموزشی ترویجی			
موشن گرافی			
کلیپ			
کاراکتر			
اسلاید ویژن			
نشریه ترویجی			
دستنامه ترویجی			
دستورالعمل ترویجی			
بروشور ترویجی			
پوستر ترویجی			
لیفلت			
پمفلت			
چارت			
پیامک			
اپلیکیشن			
پادکست			
اینفوگرافیک			
کال سنتر			

جدول ۷ - ظرفیت سازه‌های ترویجی در استان

عنوان فناوری بکار رفته	سال ۱۴۰۳	سال (طبق برنامه)	سال (محقق شده)	درصد تحقق	سازه‌های ترویجی
تعداد باغات نوآوری					
تعداد سایت‌های ترویجی					
تعداد کانون‌های یادگیری					
تعداد کانون‌های جوانان روستایی و عشایری					
تعداد صندوق‌های خرد روستایی					
تعداد باغات الگویی					
تعداد مکان‌های اجرای طرح‌های تحقیقی - ترویجی					
تعداد رویدادها، جشنواره‌ها و نمایشگاه‌ها					

جدول ۸ - تغییرات میزان فعالیت‌های آموزشی - ترویجی موضوعی و محصولی ویژه کشاورزان در استان (براساس برنامه جامع آموزشی-ترویجی الگوی کشت)

عنوان فعالیت	سال ۱۴۰۳	سال (طبق برنامه)	سال (محقق شده)	درصد تحقق	فعالیت‌های آموزشی-ترویجی موضوعی و محصولی
اعزام تیم‌های یاوران تولید					
دوره‌های مهارت‌آموزی بهبود و ارتقای مهارت فنی					
روزهای مزرعه					
روز انتقال یافته‌های تحقیقاتی					
هفته انتقال یافته‌های تحقیقاتی					
دوره‌های ترویجی					
کارگاه ترویجی					
بازدیدهای ترویجی					
دوره‌های آموزشی آموزش برخط با استفاده از شبکه شاک					
غیرحضور آموزش برخط با استفاده از شبکه برکت					
طرح‌های تحقیقی-ترویجی					
ارتباطات انفرادی و چهره به چهره					

جدول ۹- مشکلات و چالش‌های اجرای طرح الگوی کشت محصولات باغبانی در سطح شهرستان احصا شده توسط کارگروه نظارت استان

تاریخ	محل بازدید (مرکز جهاد کشاورزی دهستان)	نام و نام خانوادگی اعضاء گروه	محمول	مسائل، مشکلات و چالش‌ها (با جزئیات)	توصیه‌های فنی ارائه شده (با جزئیات)	نیاز به حضور گروه راهربران ملی	توضیحات
☐ بلی ☐ خنبر							

نام و نام خانوادگی و امضای مسئول گروه	نام و نام خانوادگی و امضای رئیس /روسی مراکز جهاد کشاورزی	نام و نام خانوادگی و امضای رئیس مرکز تحقیقات

